

Versie 1.0 d.d. 10.01.2022**Inleiding**

Als onderdeel van de hersteloperatie Kinderopvangtoeslag worden de gedupeerde ouders en hun toeslagpartners gecompenseerd voor het onrecht dat hen is aangedaan. Het is met name van belang dat zij een nieuwe start kunnen maken. Naast het kwijtschelden van publieke schulden is met de brief aan de Tweede Kamer van 25 mei 2021 aangekondigd dat het kabinet ook tot een oplossing wil komen voor private schulden van gedupeerde ouders en hun toeslagpartners. Vooruitlopend op wetgeving biedt het beleidsbesluit van de staatssecretaris nr. 2021-211658 (Staatscourant 2021/44723) een grondslag om een bedrag te betalen ter voldoening van bepaalde, in het beleidsbesluit omschreven, private schulden van gedupeerde ouders en hun toeslagpartners. Tevens biedt het beleidsbesluit een grondslag om in bepaalde gevallen compensatie te bieden voor al afgeloste private schulden.

‘De Staat heeft samen met betrokken partijen, zoals gemeenten, Kredietbanken (sociale banken uit de schuldhulpverlening) gerechtsdeurwaarders en koepels van schuldeisers gezocht naar een passend uitvoeringsmodel. Op basis van deze verkenning is besloten een groot deel van de uitvoering bij Kredietbanken te beleggen. Kredietbanken zijn goed gepositioneerd om de uitvoering op zich te nemen, omdat ze vanwege hun rol in de schuldhulpverlening kunnen leunen op bestaande processen, relaties met schuldeisers en ervaren werknemers. SBN voert de algemene coördinatie en bij SBN zijn meerdere secundaire processen ondergebracht, waaronder het ouderportaal, het Service Center en het faciliteren van de informatievoorziening. De Staat bepaalt de beleidskaders en treedt op als opdrachtgever.’

Stichting Sociale Banken (hierna SBN) heeft met de Staat en een aantal Kredietbanken een ‘Raamovereenkomst inzake de uitvoering van regelgeving voor het betalen van private schulden van gedupeerde ouders en hun toeslagpartners’ gesloten. Onderdeel hiervan is een Programma van Eisen ‘Betalen private schulden’. De Kredietbanken doen in dit kader programma-uitgaven. SBN legt op haar beurt verantwoording af richting de Staat.

Het Controleprotocol Kredietbanken inzake Programma betalen private schulden (verder: controleprotocol) heeft als doel duidelijkheid te geven voor de accountantscontrole van de jaarlijkse verantwoording programma-uitgaven van de door SBN gecontracteerde Kredietbanken.

Het protocol wordt door SBN jaarlijks geactualiseerd aan de hand van onder meer de uitkomsten van het casuïstiekoverleg tussen SBN en de Staat waarin cases worden behandeld waarin toepassing van de vastgestelde regelgeving op gespannen voet staat met de bedoeling van de regelgeving. Dit controleprotocol is van toepassing voor de verantwoording programma-uitgaven over het kalenderjaar 2022.

Stichting Sociale Banken Nederland,

G.J. Schep
Bestuurder

Inhoudsopgave

1. Controleomgeving en uitgangspunten	3
1.1. Accountantsproducten	3
1.2. Administratieve organisatie en interne controle	3
1.3. Misbruik en oneigenlijk gebruik ("M&O")	3
1.4. Fraude	4
1.5. Reviews	4
2. De verantwoordingsstructuur en actoren	5
2.1. De verantwoordingsstructuur	5
2.2. De actoren in het Programma betalen private schulden	5
3. Het controle-object.....	6
4. Materialiteit & rapporteringstolerantie	6
4.1. Materialiteit	6
4.2. Rapporteringstolerantie	7
5. Het toetsingskader	8
5.1. Relevante wet- en regelgeving	8
5.2. Bepalingen inzake de accountant van de Kredietbank	8
5.3. Limitatief normenkader voor de accountant	8
Bijlage 1: Format controleverklaring programma-uitgaven accountant Kredietbank	13

1. Controleomgeving en uitgangspunten

1.1. Accountantsproducten

Bij de verantwoording van de bestede middelen inzake het Programma betalen private schulden **door SBN aan de Staat** is een controleverklaring vereist. Daartoe vinden bij de gecontracteerde Kredietbanken accountantscontroles plaats op de programma-uitgaven. Dit controleprotocol ziet op de **verantwoording programma-uitgaven van de Kredietbanken aan SBN en is gebaseerd op paragraaf 4.2 van het Programma van Eisen Betalen Private Schulden (bijlage A bij de Raamovereenkomst)**. De verantwoording programma-uitgaven bevat toegewezen respectievelijk afgewezen bedragen alsmede de verrichte betalingen door de Kredietbanken.

De accountantscontroles bij de Kredietbanken hebben als doel vast te stellen dat de verantwoording programma-uitgaven, in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met het normenkader, zoals dat limitatief is uitgewerkt in onderdeel 5.3. van dit controleprotocol. Dit normenkader betreft de financiële rechtmatigheid van de in de verantwoording programma-uitgaven opgenomen bedragen.

De accountants van de Kredietbanken voeren de controles uit op de verantwoording programma-uitgaven en rapporteren de uitkomsten daarvan in overeenstemming met dit controleprotocol. Dit protocol ziet op de volgende accountantsproducten:

- 1 De controleverklaring bij de jaarlijkse verantwoording programma-uitgaven betalen private schulden van Kredietbanken aan SBN.
- 2 Per controleverklaring/per Kredietbank een accountantsverslag waarin de accountant van de Kredietbank aan de Kredietbank verslag doet van eventuele bevindingen uit zijn controlewerkzaamheden. Dit verslag is bestemd voor de Kredietbanken en voor SBN.

De accountant voert de controlewerkzaamheden uit in overeenstemming met de van toepassing zijnde beroepsvoorschriften, waaronder de Nadere Voorschriften Controle- en overige Standaarden (NV COS) en de inhoud van dit controleprotocol.

1.2. Administratieve organisatie en interne controle

De accountant betreft bij zijn controle onder andere de risicoanalyse, de administratieve organisatie, de toegepaste automatisering en de interne controle van de Kredietbank en bepaalt op grond hiervan zelfstandig de door hem uit te voeren controlewerkzaamheden. De door SBN aan de Kredietbank gestelde eisen inzake de administratieve organisatie van de Kredietbank zijn uitgewerkt in het programma van eisen.

1.3. Misbruik en oneigenlijk gebruik ("M&O")

Onder misbruik en oneigenlijk gebruik wordt verstaan het in strijd met de geldende wet- en regelgeving dan wel de bedoeling daarvan door derden bewerkstelligen van een te hoge, te lage of ten onrechte verrichte betaling door het bewust niet, niet tijdig, niet juist of niet volledig verstrekken van gegevens en inlichtingen. De Staat is verantwoordelijk voor het M&O beleid. De toetsing van dit M&O beleid vormt geen onderdeel van dit controleprotocol.

1.4. Fraude

Van de accountant wordt, behoudens het gestelde in NVCOS 240 tijdens zijn controle geen specifiek onderzoek naar fraude verwacht.

1.5. Reviews

De accountant van SBN kan de controle van de accountants van de Kredietbanken reviewen. Hiertoe komt de accountant van SBN met de accountants van de Kredietbanken overeen dat de review van van de controle van de verantwoording programma-uitgaven van de Kredietbank uiterlijk 1 oktober van het jaar volgend op het kalenderjaar is afgerond.

Als gebruiker van de verantwoording van SBN aan de Staat kunnen de Audit Dienst Rijk (ADR) en de Algemene Rekenkamer op grond van hun wettelijke bevoegdheden bij de accountant van SBN een review uitvoeren (hoofdstuk 6 paragraaf 1 van de Comptabiliteitswet 2016).

In het programma van Eisen is bovendien opgenomen: "SBN en de Kredietbanken komen overeen dat de Kredietbanken de verplichting om medewerking te verlenen aan de in het controleprotocol genoemde reviews opnemen in de desbetreffende opdracht van de Kredietbanken aan hun accountant". Op grond hiervan kunnen de Audit Dienst Rijk (ADR) en de Algemene Rekenkamer ook bij de accountants van de Kredietbanken een review uitvoeren.

2. De verantwoordingsstructuur en actoren

2.1. De verantwoordingsstructuur

De verantwoordingsstructuur is opgeknipt in twee delen:

SBN legt verantwoording af aan de Staat

SBN moet verantwoording inzake de programma-uitgaven betalen private schulden afleggen aan de Staat. De hieraan door de Staat gestelde eisen zijn door de Staat in een verantwoordingsprotocol vastgelegd. De ADR verstrekt voor de accountantscontrole van de verantwoording inzake de programma-uitgaven van SBN auditinstructies aan de accountant van SBN. Deze controle valt buiten de reikwijdte van dit controleprotocol.

Kredietbanken leggen verantwoording af aan SBN

De Kredietbanken moeten jaarlijks verantwoording afleggen aan SBN. De aan deze verantwoording gestelde eisen zijn door SBN in een verantwoordingsprotocol vastgelegd.

De Staat stelt hoge eisen aan de uitvoering van het besluit betalen private schulden. Deze eisen zijn uitgewerkt in de Raamovereenkomst en het programma van Eisen tussen SBN en de Kredietbanken. Deze proceseisen zijn geen object van controle voor de accountant van de Kredietbank en vallen buiten de reikwijdte van dit controleprotocol.

2.2. De actoren in het Programma betalen private schulden

Voor de accountants van de Kredietbanken is het voor een goed inzicht in de controleomgeving nuttig om de rollen van de verschillende partijen in het Programma betalen private schulden goed in beeld te hebben. Deze rollen zijn als volgt:

Minister van Financiën

De Staat draagt zorg voor de wetgeving en stelt de benodigde middelen beschikbaar. De verantwoording van het ministerie van Financiën wordt door de ADR (en daarna door de Algemene Rekenkamer) gecontroleerd.

DG Toeslagen

De uitvoering van de regelgeving heeft de Minister opgedragen aan DG Toeslagen. DG Toeslagen heeft namens de Staat hiervoor SBN en de Kredietbanken gecontracteerd. SBN moet aan DG Toeslagen verantwoording afleggen over de bestede middelen, voorzien van een controleverklaring. DG Toeslagen moet op haar beurt binnen het ministerie van Financiën verantwoording afleggen over de bestede middelen.

SBN

SBN legt jaarlijks verantwoording af aan DG Toeslagen inzake de programma-uitgaven betalen private schulden en de uitvoeringsuitgaven. Beide verantwoordingen moeten worden voorzien van een controleverklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393 lid 1, boek 2 BW.

SBN is een private stichting en voldoet als zodanig bovendien aan de geldende wettelijke en statutaire vereisten ten aanzien van het opstellen, vaststellen en goedkeuren van de jaarrekening en de accountantscontrole daarop. De jaarrekening wordt ter informatie aan de Staat beschikbaar gesteld.

In het SBN-portaal vindt de eerste vastlegging van de aanvragen plaats. Gedupeerde ouders loggen met behulp van Digid in bij het SBN Portal. In het SBN-portaal wordt geautomatiseerd de status van de aanvrager op juistheid gecontroleerd met het bestand van DG Toeslagen van de ouders en toeslagpartners die in aanmerking komen voor het programma betalen private schulden.

De Kredietbanken

DG Toeslagen heeft namens de Staat de Kredietbanken gecontracteerd voor de uitvoering van het programma betalen private schulden. De Kredietbanken leggen verantwoording af aan SBN. De verantwoording programma-uitgaven wordt voorzien van een controleverklaring en een accountantsverslag. De uitvoeringsuitgaven worden door de Kredietbank bij SBN gedeclareerd zonder controleverklaring.

De gecontracteerde Kredietbanken hebben verschillende juridische structuren: onderdeel van een gemeentelijke organisatie, een gemeenschappelijke regeling of een stichting.

3. Het controle-object

De Kredietbanken dienen jaarlijks uiterlijk 1 mei van het jaar volgend op het verantwoordingsjaar de verantwoording programma-uitgaven in bij SBN. De verantwoording programma-uitgaven moet voldoen aan de in het verantwoordingsprotocol gestelde eisen.

4. Materialiteit & rapporteringstolerantie

4.1. Materialiteit

Voor de controleverklaring is de financiële rechtmatigheid van belang. Financiële rechtmatigheid betreft de vraag of de programma-uitgaven in de verantwoording programma-uitgaven voldoen aan de eisen zoals uitgewerkt in onderdeel 5.3. *Limitatief normenkader* voor de accountant van dit controleprotocol.

De accountant van de Kredietbank hanteert deze tabel bij de controle van de verantwoording programma-uitgaven. Bij het toetsen aan de betreffende tolerantie dienen de geconstateerde en niet gecorrigeerde afwijkingen in de verantwoording programma-uitgaven (fouten) en onzekerheden in de controle in onderlinge samenhang te worden beoordeeld.

Voor de berekening van de materialiteit wordt de volgende tabel gehanteerd, waarbij als omvangsbasis het totaal van de uitbetaalde (dit zijn de toegewezen) bedragen geldt (zie de kolom "Bedrag betaald" in de verantwoording programma-uitgaven). Deze materialiteit wordt toegepast op zowel de kolom "Bedrag toegewezen" als op de kolom "Bedrag afgewezen" van de verantwoording.

Soort verklaring	Goedkeurend	Met beperking	Oordeelonthouding of afkeuring
Afwijkingen (fouten) in de verantwoording + onzekerheden in de controle	≤ 2%	>2% en ≤4%	> 4%

4.2. Rapporteringstolerantie

Indien de accountant bij de controle van de verantwoording afwijkingen (fouten) in de verantwoording en onzekerheden in de controle constateert, dan dient hij deze, indien en voor zover deze individueel of gezamenlijk een effect hebben dat groter is dan 0,2 procent van het totaal van de beschikte bedragen te rapporteren in het accountantsverslag (0,2 procent is de rapporteringstolerantie).

De eventuele bevindingen van de accountant dienen naar de volgende onderwerpen te worden gerangschikt:

- Administratieve organisatie en interne controle
- Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking
- Uitkomsten ten aanzien van de controle van geselecteerde posten
- Misbruik en oneigenlijk gebruik
- Naleving wet- en regelgeving
- De doelmatigheid van het financieel beheer

Ten overvloede: van de accountant wordt niet verwacht een specifiek onderzoek naar deze onderwerpen in te stellen, het zijn geen verplichte onderdelen. Het betreft uitsluitend bevindingen die tijdens zijn controle van de verantwoording naar voren komen.

5. Het toetsingskader

5.1. Relevante wet- en regelgeving

SBN en de Kredietbanken moeten voldoen aan de eisen die de Staat in het Beleidsbesluit betalen private schulden en de Raamovereenkomst heeft vastgelegd. Hieronder is de relevante regelgeving in het kader van het Programma Betalen private schulden benoemd.

- Besluit Betalen private schulden (Stcrt. 2021-44723).
Het Besluit bepaalt wie recht hebben op compensatie en voor welke schulden.
- Raamovereenkomst (eerste gereviseerde versie d.d. 21 december 2021, kenmerk IUC21-706) inzake de uitvoering door SBN en de Kredietbanken gedurende de periode 1 november 2021 tot en met 31 december 2023.
- Programma van Eisen “Betalen private schulden”, bijlage A bij de Raamovereenkomst, eerste gereviseerde versie d.d. 21 december 2021.
- Verantwoordingsprotocol betalen private schulden voor de Kredietbank aan SBN.
- ‘Mandaatbesluiten Belastingdienst/Toeslagen SBN 2021 (nr. 2021-191585/210934) waarin de DG Toeslagen de bestuurder van SBN en de Kredietbanken mandateert voor de uitvoering van het programma Betalen private schulden.

Deze regelgeving is, voor zover van toepassing voor de Kredietbanken, limitatief uitgewerkt ten behoeve van de accountantscontrole van de verantwoording programma-uitgaven van de Kredietbanken. Het resultaat hiervan is opgenomen in onderdeel 5.3. *Limitatief normenkader* voor de accountant van de Kredietbanken.

5.2. Bepalingen inzake de accountant van de Kredietbank

Elke door SBN gecontracteerde Kredietbank verleent aan een accountant als bedoeld in art 393 1 lid boek 2 van het Burgerlijk Wetboek opdracht tot controle van de jaarlijkse verantwoording programma-uitgaven in overeenstemming met dit controleprotocol.

De accountant voert de controlewerkzaamheden uit in overeenstemming met de van toepassing zijnde beroepsvoorschriften, waaronder de Nadere Voorschriften Controle- en overige Standaarden (NV COS), specifiek Standaard 805, alsmede dit controleprotocol.

5.3. Limitatief normenkader voor de accountant

In onderstaande tabel is het normenkader limitatief uitgewerkt. Indien bepalingen uit de regelgeving niet zijn opgenomen in deze tabel, dan behoeft de accountant deze niet te toetsen. In dat geval wordt de controle door SBN uitgevoerd.

Het normenkader wordt jaarlijks bijgewerkt. De meest actuele versie van het controleprotocol kan worden geraadpleegd op de website van SBN.

Bijlage 1: Format controleverklaring programma-uitgaven accountant Kredietbank**CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT**

Dit betreft het model van een goedkeurende controleverklaring. Indien de accountant een controleverklaring met een andere strekking afgeeft, dient de tekst te worden aangepast conform de voorbeeldteksten van HRA III.

Aan: Opdrachtgever

Ons oordeel

Wij hebben bijgaande verantwoording programma-uitgaven van de Kredietbank ..... (naam Kredietbank) te ..... (statutaire vestigingsplaats) over de periode 1 januari tot en met 31 december <jaar> gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de verantwoording programma-uitgaven in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de geldende wet- en regelgeving, zoals opgesomd in hoofdstuk 5.1. van het Controleprotocol Kredietbanken inzake Programma betalen private schulden (verder: controleprotocol) en limitatief uitgewerkt in hoofdstuk 5.3 van dit protocol.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Kredietbanken inzake Programma betalen private schulden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Verantwoording programma-uitgaven.

Wij zijn onafhankelijk van ..... (naam Kredietbank) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De verantwoording programma-uitgaven is opgesteld voor Stichting Sociale Banken Nederland met als doel de Kredietbank..... (naam Kredietbank) in staat te stellen te voldoen aan de bepalingen van de geldende wet - en regelgeving, zoals opgesomd in hoofdstuk 5.1. van het Controleprotocol Kredietbanken inzake Programma betalen private schulden en limitatief uitgewerkt in hoofdstuk 5.3 van dit protocol. Hierdoor is de verantwoording mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de Kredietbank..... (naam Kredietbank) en Stichting Sociale Banken Nederland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur¹ van de Kredietbank voor de verantwoording programma-uitgaven

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de verantwoording in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving, zoals opgesomd in hoofdstuk 5.1. van het Controleprotocol Kredietbanken inzake Programma betalen private schulden en limitatief uitgewerkt in hoofdstuk 5.3 van dit controleprotocol. De directie/het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie/het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de verantwoording programma-uitgaven mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de verantwoording programma-uitgaven

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze verantwoording programma-uitgaven nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Kredietbanken inzake Programma betalen private schulden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de verantwoording programma-uitgaven afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de verantwoording programma-uitgaven en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de verantwoording programma-uitgaven staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de verantwoording programma-uitgaven en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de verantwoording programma-uitgaven de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

---

¹ Aan te passen naar de feitelijke situatie.

Wij communiceren met de directie/het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Plaats en datum

... (naam accountantspraktijk)

... (naam accountant)